

Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (peto vijeće)

12. srpnja 2019. *

„Tržišno natjecanje – Zabranjeni sporazumi – Tržište čitača optičkih diskova – Odluka kojom se utvrđuje povreda članka 101. UFEU-a i članka 53. UEZ-a – Koluzivni sporazumi koji se odnose na nadmetanje u pogledu čitača optičkih diskova za prijenosna i stolna računala – Povreda s obzirom na cilj – Prava obrane – Obveza obrazlaganja – Načelo dobre uprave – Novčane kazne – Jedinstvena i trajna povreda – Smjernice iz 2006. za izračun iznosa kazni”

U predmetu T-762/15,

Sony Corporation, sa sjedištem u Tokiju (Japan),

Sony Electronics, Inc., sa sjedištem u San Diegu, Kalifornija (Sjedinjene Američke Države),

koje zastupaju R. Snelders, odvjetnik, N. Levy i E. Kelly, *solicitors*,

tužitelji,

protiv

Europske komisije, koju su zastupali M. Farley, A. Biolan, C. Giolito, F. van Schaik i L. Wildpanner, a zatim M. Farley, F. van Schaik, L. Wildpanner i A. Dawes, u svojstvu agenata,

tuženika,

povodom zahtjeva na temelju članka 263. UFEU-a za, kao prvo, djelomično poništenje odluke Komisije C(2015) 7135 *final* od 21. listopada 2015. koja se odnosi na postupak primjene članka 101. UFEU-a i članka 53. Sporazuma o EGP-u (predmet AT.39639 – Optical Disk Drives) i, podredno, smanjenje iznosa novčane kazne izrečene tužiteljima,

OPĆI SUD (peto vijeće),

u sastavu: D. Gratsias, predsjednik, I. Labucka i I. Ulloa Rubio (izvjestitelj), suci,

tajnik: N. Schall, administrator,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 2. svibnja 2018.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: engleski

Presudu¹

Okolnosti spora

- 1 U skladu s odlukom C(2015) 7135 *final* o postupku na temelju članka 101. UFEU-a i članka 53. Sporazuma o EGP-u (predmet AT.39639 – Optical Disk Drives) (u daljnjem tekstu: pobijana odluka) o koluzivnim sporazumima koji se odnose na pozive na podnošenje ponuda za čitače optičkih diskova za prijenosna i stolna računala i koje su organizirala dva proizvođača računala, grupa Sony proizvodi proizvode u područjima audio, video, komunikacijske i informacijske tehnologije za opća i stručna tržišta, te je pružatelj zabavnih sadržaja, proizvoda i usluga (pobijana odluka, uvodna izjava 15.).
- 2 Prvi tužitelj, Sony Corporation, dioničko je društvo japanskog prava koje je na čelu grupe. Drugi tužitelj, Sony Electronics, Inc., društvo je kći u 100 %-tnom neizravnom vlasništvu Sony Corporationa sa sjedištem u Sjedinjenim Američkim Državama. Društvo Sony Electronics, koje je društvo na koje se primjenjuje pravo savezne države Delaware (Sjedinjene Američke Države), bavi se aktivnostima istraživanja i razvoja, projektiranja, inženjeringa, prodaje, marketinga, distribucije i pružanjem usluga klijentima (pobijana odluka, uvodna izjava 16.).
- 3 Sony Corporation i Sony Electronics (u daljnjem tekstu, zajedno: tužitelji ili Sony) zajedno se u pobijanoj odluci nazivaju Sony (pobijana odluka, uvodna izjava 17.).
- 4 Društvo Sony Electronics je s društvom Sony Corporation bilo pravni subjekt koji je u Sonyjevo ime sudjelovao u postupcima nadmetanja koje je organizirao Dell i nastavio je to činiti do 1. travnja 2007. (pobijana odluka, uvodna izjava 18.).
- 5 Sony Optiarc, Inc. je dioničko društvo osnovano u skladu s japanskim pravom. Osnovano je 3. travnja 2006. kao zajedničko poduzeće društava Sony Corporation i NEC Corporation, pod nazivom Sony NEC Optiarc Inc. Svako je društvo majka društvu Sony NEC Optiarc doprinijelo svojom vlastitom aktivnošću u sektoru optičkih čitača diskova (u daljnjem tekstu: ODD). Sony Corporation stekao je 55 % dionica s pravom glasa tog zajedničkog poduzeća, a NEC Corporation ostatak od 45 % (pobijana odluka, uvodna izjava 19.).
- 6 Između svibnja 2003. i ožujka 2007. Lite-On dizajnirao je i proizvodio ODD-ove koji su naposljetku prodani pod žigom Sony na temelju sporazuma o podjeli prihoda. Na temelju tih sporazuma Sony je općenito bio zadužen za prodaju, dok je Lite-On bio odgovoran za pitanja kvalitete i inženjeringa (pobijana odluka, uvodna izjava 26.).
- 7 Dotična povreda odnosi se na ODD-ove koji se koriste u osobnim računalima (stolnim i prijenosnim) (u daljnjem tekstu: PC-i) koje proizvode Dell i Hewlett Packard (u daljnjem tekstu: HP). ODD-ovi se također koriste u brojnim drugim uređajima koje koriste potrošači, kao što su čitači kompaktnih diskova (u daljnjem tekstu: CD) ili optičkih digitalnih diskova (u daljnjem tekstu: DVD), igraće konzole i drugi periferni elektronički uređaji (pobijana odluka, uvodna izjava 28.).
- 8 ODD-ovi koji se koriste u PC-ima razlikuju se u veličini, mehanizmima za utovar (otvor ili ploče) i vrstama diskova koje mogu pročitati ili na koje mogu snimati. ODD-ovi se mogu podijeliti u dvije skupine: poluvisoke čitače („half-height”, u daljnjem tekstu: HH) za stolna računala i tanke čitače za prijenosna računala. Podskupina tankih čitača sastoji se od čitača različitih veličina. Postoje različite vrste čitača HH i tankih čitača prema njihovoj tehničkoj funkcionalnosti (pobijana odluka, uvodna izjava 29.).

¹ Objavljuju se samo one točke presude čije objavljivanje Opći sud smatra potrebnim.

- 9 Dell i HP dva su glavna proizvođača izvornih proizvoda na svjetskom tržištu PC-a. Dell i HP koriste klasične postupke nadmetanja na svjetskoj razini koji među ostalim podrazumijevaju tromjesečne pregovore o cijenama na svjetskoj razini i o količini globalnih prodaja s malim brojem prethodno odabranih dobavljača ODD-ova. U pravilu regionalna pitanja ne igraju nikakvu ulogu u nadmetanju u pogledu ODD-ova, osim onih vezanih za potražnju u regijama koje utječu na količine globalnih prodaja (pobijana odluka, uvodna izjava 32.).
- 10 Nadmetanje podrazumijeva zahtjeve za ponude, elektroničke zahtjeve za ponude, internetske pregovore, elektroničke dražbe i bilateralne pregovore (izvan interneta). Na kraju postupka nadmetanja klijenti dodjeljuju količine dobavljačima ODD-ova koji sudjeluju (svima ili barem većini njih, osim ako je uspostavljen mehanizam za isključenje) prema cijenama koje su ponudili. Primjerice, najuspješnija je ponuda dobila 35 do 45 % ukupnih dodjela tržišta za dotično tromjesečje, druga po uspješnosti 25 do 30 %, treća 20 % itd. Tim su se klasičnim postupcima nadmetanja koristile skupine klijenta zadužene za nadmetanja da bi ostvarile učinkovite natječeaje po konkurentnim cijenama. U tu svrhu koristile su se svim mogućim praksama da bi potaknule nadmetanje u cijenama među dobavljačima ODD-ova (pobijana odluka, uvodna izjava 33.).
- 11 U pogledu Della, on se uglavnom nadmetao putem pregovora na internetu. Oni mogu imati određeno trajanje ili završiti nakon predviđenog razdoblja, npr. 10 minuta nakon posljednje ponude, ako nijedan dobavljač ODD-a nije podnio novu ponudu. U nekim slučajevima pregovori na internetu mogu trajati više sati ako je nadmetanje aktivnije ili ako je trajanje pregovora na internetu bilo produljeno kako bi se dobavljače ODD-a potaknulo da nastave davati ponude. S druge strane, čak i kada su pregovori na internetu trajali neograničeno i ovisili o konačnim ponudama, Dell je u određenom trenutku mogao objaviti završetak pregovora na internetu. Dell je mogao odlučiti prijeći s postupka „samog razvrstavanja” na „neselektivni” postupak. On je, osim toga, mogao poništiti pregovore na internetu ako je utvrđeno da su poziv na nadmetanje ili njegov rezultat nezadovoljavajući i mogao je, umjesto toga, provesti bilateralne pregovore. Postupak pregovora na internetu nadzirali su svjetski upravljači nadmetanjem koje je za te transakcije zadužio Dell (pobijana odluka, uvodna izjava 37.).
- 12 Što se tiče HP-a, u glavnim su se postupcima nadmetanja koristili zahtjevi za ponude i elektronički zahtjevi za ponude. Oba postupka su ostvarena putem interneta korištenjem iste platforme. Što se tiče, kao prvo, zahtjeva za ponude, oni su bili tromjesečni. Kombinirali su pregovore na internetu i bilateralne pregovore izvan interneta raspodijeljene u određenom razdoblju, obično dva tjedna. Dobavljači ODD-ova su u jednom krugu nadmetanja otvorenom tijekom određenog razdoblja bili pozvani da podnesu ponude na internetskoj platformi ili elektroničkom poštom. Nakon prvog kruga nadmetanja HP se sastajao sa svakim pojedinačnim sudionikom i započinjao pregovore na temelju ponude dobavljača ODD-ova kako bi dobio najbolju ponudu svakog dobavljača bez otkrivanja identiteta ili ponude koje su podnijeli drugi dobavljači ODD-ova. Što se tiče, s druge strane, elektroničkih zahtjeva za ponude, oni su obično organizirani u obliku obrnutog nadmetanja. Ponuditelji su se dakle spajali na internetsku platformu u naznačeno vrijeme i aukcija je počinjala po cijeni koju je utvrdio HP. Ponuditelji, koji su davali ponude koje su se postupno smanjivale, obaviješteni su o svojoj klasifikaciji svaki put kad bi se podnijela nova ponuda. Na kraju zadanog vremena dobavljači ODD-ova koji su podnijeli najnižu ponudu pobjeđuju u aukciji, a drugi dobavljači se razvrstavaju na drugo i treće mjesto, prema njihovim ponudama (pobijana odluka, uvodne izjave 41. do 44.).

Upravni postupak

- 13 Komisija je 14. siječnja 2009. od društva Philips zaprimila zahtjev za oslobođanje od kazne na temelju Obavijesti Komisije o oslobođanju od kazni i smanjenju kazni u slučajevima kartela (SL 2006., C 298, str. 17.; u daljnjem tekstu: Obavijest o suradnji iz 2006.). Taj je zahtjev upotpunjen 29. siječnja i

2. ožujka 2009. da bi se njime uz društvo Philips obuhvatilo i društvo Lite-On i njihovo zajedničko poduzeće Philips & Lite-On Digital Solutions Corporation (u daljnjem tekstu: PLDS) (pobijana odluka, uvodna izjava 54.).

- 14 Komisija je 29. lipnja 2009. poslala zahtjev za pružanje informacija poduzetnicima aktivnima u području ODD-ova (pobijana odluka, uvodna izjava 55.).
- 15 Komisija je 30. lipnja 2009. društvima Philips, Lite-On i PLDS dodijelila uvjetno oslobođanje (pobijana odluka, uvodna izjava 56.).
- 16 Komisija je 18. srpnja 2012. uputila obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku 13-orici dobavljača ODD-ova, među kojima su tužitelji (u daljnjem tekstu: obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama). Navela je da su ta društva povrijedila članak 101. UFEU-a i članak 53. Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (EGP) sudjelujući u zabranjenom sporazumu koji se odnosio na ODD-ove od 5. veljače 2004. do 29. lipnja 2009., koji se sastojao od usklađivanja njihovih ponašanja u pogledu nadmetanja koja su organizirala dva proizvođača računala, Dell i HP.
- 17 Tužitelji su 29. listopada 2012. u svojem odgovoru na obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku podnijeli svoja pisana očitovanja.
- 18 Dell je 23. studenoga 2012. odgovorio na zahtjev za pružanje informacija koji mu je uputila Komisija (pobijana odluka, uvodna izjava 61.).
- 19 Rasprava je održana 29. i 30. studenoga 2012. i na njoj su sudjelovali svi adresati obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku (pobijana odluka, uvodna izjava 60.).
- 20 Komisija je 14. prosinca 2012. od svih stranaka zatražila relevantne dokumente koje su primile od društava Dell i HP. Sve su stranke odgovorile na te zahtjeve i svaka od njih je imala pristup odgovorima koje su dostavili drugi dobavljači ODD-ova (pobijana odluka, uvodna izjava 62.).
- 21 Komisija je 21. listopada 2015. donijela odluku C(2015) 7135 *final* o postupku na temelju članka 101. UFEU-a i članka 53. Sporazuma o EGP-u (predmet AT.39639 – Optical Disk Drives) (u daljnjem tekstu: pobijana odluka) o koluzivnim sporazumima koji se odnose na pozive na podnošenje ponuda za čitače optičkih diskova za prijenosna i stolna računala i koje su organizirala dva proizvođača računala.

Pobijana odluka

- 22 U pobijanoj odluci Komisija je smatrala da su sudionici zabranjenog sporazuma uskladili svoje konkurentno ponašanje, barem od 23. lipnja 2004. do 25. studenoga 2008. Pojasnila je da je takvo usklađivanje provedeno na temelju mreža paralelnih bilateralnih kontakata. Navela je da su sudionici u zabranjenom sporazumu nastojali prilagoditi količine na tržištu kako bi se osiguralo da cijene i dalje budu više nego što bi bile da nije bilo tih bilateralnih kontakata (pobijana odluka, uvodna izjava 67.).
- 23 Komisija je u pobijanoj odluci navela da se usklađivanje između sudionika u zabranjenom sporazumu odnosilo na račune klijenata Della i HP-a, dva najvažnija proizvođača izvornih proizvoda na svjetskom tržištu PC-a. Prema Komisijinu mišljenju uz bilateralne pregovore s dobavljačima ODD-ova Dell i HP sudjelovali su u standardiziranim nadmetanjima koja su se održavala najmanje svaka tri mjeseca. Istaknula je da su sudionici u zabranjenom sporazumu koristili svoju mrežu bilateralnih kontakata da bi manipulirali tim postupcima nadmetanja, sprečavajući time pokušaje svojih klijenata da potaknu konkurenciju cijenama (pobijana odluka, uvodna izjava 68.).

- 24 Prema Komisijinoj izjavi redovite razmjene informacija posebno su omogućile članovima zabranjenog sporazuma da precizno znaju za namjere konkurenata prije nego što se upuste u postupak nadmetanja i stoga da utvrde svoju strategiju tržišnog natjecanja (pobijana odluka, uvodna izjava 69.).
- 25 Komisija je dodala da su, u redovitim vremenskim razmacima, sudionici u zabranjenom sporazumu razmjenjivali informacije o cijenama koje su se odnosile na pojedinačne račune klijenata te informacije koje nisu povezane s cijenom, kao što su postojeća proizvodnja i kapacitet opskrbe, stanje zaliha, stanje u pogledu kvalifikacija, vrijeme uvođenja novih proizvoda ili poboljšanja. Istaknula je, nadalje, da su dobavljači ODD-ova pratili konačne rezultate okončanih postupaka nadmetanja, odnosno klasifikaciju, cijenu i količine (pobijana odluka, uvodna izjava 70.).
- 26 Komisija je također navela da su dobavljači, imajući na umu da njihovi kontakti trebaju ostati tajni u odnosu na klijente, za kontakt koristili načine koje su smatrali dovoljno prikladnima za postizanje željenog rezultata. Navela je da je, osim toga, pokušaj sazivanja prvog sastanka za pokretanje redovitih multilateralnih sastanaka između dobavljača ODD-ova propao u 2003. nakon što je otkriven klijentu. Prema Komisijinu mišljenju, bilateralni su se kontakti većinom ostvarivali u obliku telefonskih razgovora i, ponekad, također putem elektroničke pošte, uključujući privatne adrese elektroničke pošte (Hotmaila) i instantne poruke, odnosno na sastancima, uglavnom na razini voditelja svjetskih računa (pobijana odluka, uvodna izjava 71.).
- 27 Komisija je utvrdila da su sudionici zabranjenog sporazuma bili u redovitom kontaktu, uglavnom putem telefona, te da su ti kontakti postajali češći u trenutku postupka nadmetanja, tijekom kojih su neki sudionici u zabranjenom sporazumu razgovarali nekoliko puta dnevno. Pojasnila je da su općenito kontakti između određenih sudionika u zabranjenom sporazumu bili češći nego kontakti između nekih drugih sudionika (pobijana odluka, uvodna izjava 72.).
- 28 U odnosu na izračun iznosa novčane kazne izrečene tužiteljima, Komisija se oslonila na Smjernice o metodi za utvrđivanje kazni koje se propisuju u skladu s člankom 23. stavkom 2. točkom (a) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003 (SL 2006., C 210, str. 2.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 4., str. 58., u daljnjem tekstu: Smjernice iz 2006.).
- 29 Najprije, da bi se odredio osnovni iznos novčane kazne, Komisija je smatrala da je, s obzirom na znatne razlike u trajanju sudjelovanja dobavljača i kako bi se bolje odrazio stvarni učinak zabranjenog sporazuma, bilo primjereno upotrijebiti godišnji prosjek koji se izračunava na temelju stvarne vrijednosti prodaje koju su poduzetnici ostvarili tijekom punih kalendarskih mjeseci njihova sudjelovanja u povredi (pobijana odluka, uvodna izjava 527.).
- 30 Komisija je dakle objasnila da je vrijednost prodaje izračunana na temelju podaje ODD-ova namijenjenih prijenosnim i kućnim računalima za koje su izdani računi društvima HP i Dell koji se nalaze u EGP-u (pobijana odluka, uvodna izjava 528.).
- 31 Nadalje, Komisija je smatrala da se, s obzirom na to da je protutržišno ponašanje u odnosu na HP započelo kasnije i kako bi se uzeo u obzir razvoj zabranjenog sporazuma, vrijednost relevantne prodaje treba zasebno izračunati za Dell i za HP i da se trebaju primijeniti dva koeficijenta na temelju trajanja (pobijana odluka, uvodna izjava 530.).
- 32 Što se tiče tužitelja, Sonyjevo sudjelovanje u kontaktima s HP-om nije dokazano i Komisija je utvrdila njihovu odgovornost samo što se tiče koordinacije s Dellom (pobijana odluka, uvodna izjava 531.).
- 33 Komisija je zatim odlučila da, budući da se sporazumi o usklađivanju cijena po svojoj naravi ubrajaju u najteže povrede članka 101. UFEU-a i članka 53. Sporazuma o EGP-u i da zabranjeni sporazum obuhvaća barem cijeli EGP, postotak koji se primjenjuje na temelju težine u ovom slučaju je 16 % u odnosu na sve adresate pobijane odluke (pobijana odluka, uvodna izjava 544.).

- 34 Osim toga, Komisija je navela da je s obzirom na okolnosti slučaja odlučila dodati odvrćajući iznos od 16 % (pobijana odluka, uvodne izjave 554. i 555.).
- 35 Osim toga, Komisija je smanjila iznos novčane kazne izrečene tužiteljima za 3 % kako bi se u obzir uzela činjenica da nisu znali za dio jedinstvene i trajne povrede koji se odnosi na HP, kako bi se njome na odgovarajući način i u dovoljnoj mjeri odrazila manje ozbiljna priroda njihova ponašanja (pobijana odluka, uvodna izjava 561.).
- 36 Napokon, Komisija je smatrala, budući da je Sony u godini koja je prethodila donošenju pobijane odluke na svjetskoj razini ostvario promet od 59 252 000 000 eura, da je prikladno na osnovni iznos primijeniti koeficijent od 1,2 (pobijana odluka, uvodna izjava 567.).
- 37 Izreka pobijane odluke, u dijelu koji se tiče tužitelja, glasi kako slijedi:

„Članak 1.

Sljedeći poduzetnici povrijedili su članak 101. UFEU-a i članak 53. Sporazuma o EGP-u sudjelujući tijekom navedenih razdoblja u jedinstvenoj i trajnoj povredi koja se sastoji od više odvojenih povreda, u sektoru čitača optičkih diskova koji obuhvaća cijeli EGP, i koja se sastojala od dogovora o usklađivanju cijena:

[...]

(f) [tužitelji] od 23. kolovoza 2004. do 15. rujna 2006., za usklađivanje u pogledu Della

[...]

Članak 2.

Za povrede iz članka 1. izriču se sljedeće novčane kazne:

[...]

(f) [tužitelji], solidarno odgovorni: 21 024 000 eura”.

Postupak i zahtjevi stranaka

- 38 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 31. prosinca 2015. tužitelji su pokrenuli ovaj postupak.
- 39 Komisija je svoj odgovor na tužbu podnijela 25. svibnja 2016.
- 40 Na prijedlog suca izvjestitelja Opći sud (peto vijeće) odlučio je otvoriti usmeni postupak te je u okviru mjera upravljanja postupkom predviđenih u članku 91. njegova Poslovnika pozvao Komisiju da podnese određene dokumente koji se odnose na povjerljive izjave. Komisija je navela da ne može podnijeti prijepise tih povjerljivih izjava podnesenih u okviru njezina pokajničkog programa.
- 41 Rješenjem od 23. travnja 2018. donesenim na temelju, s jedne strane, članka 24. prvog stavka Statuta Suda Europske unije i, s druge strane, članka 91. točke (b) i članka 92. stavka 3. Poslovnika, Opći sud (peto vijeće) naložio je Komisiji da dostavi navedene prijepise. Odvjetnici tužitelja mogli su prije rasprave pregledati te prijepise u tajništvu Općeg suda.
- 42 Komisija je 24. travnja 2018. dostavila navedene prijepise i zastupnici tužitelja su u njih izvršili uvid u tajništvu Općeg suda 30. travnja 2018.

43 Izlaganja stranaka i njihovi odgovori na pitanja koja je postavio Opći sud saslušani su na raspravi 2. svibnja 2018.

44 Tužitelji od Općeg suda zahtijevaju da:

- poništi pobijanu odluku u dijelu u kojem se odnosi na njih;
- podredno, smanji iznos novčane kazne koja im je izrečena;
- naloži Komisiji snošenje troškova.

45 Komisija od Općeg suda zahtijeva da:

- odbije tužbu;
- naloži tužiteljima snošenje troškova.

Pravo

46 Tužitelji ističu dva tužbena razloga u potporu tužbi, od kojih se prvi u biti temelji na povredi članka 101. stavka 1. UFEU-a i, drugi, koji je istaknut podredno, na izračunu iznosa izrečene novčane kazne.

[*omissis*]

Drugi tužbeni razlog, iznesen podredno, prema kojem određivanje iznosa novčane kazne sadržava pogreške koje se tiču činjenica i prava te se temelji na nedostatnom obrazloženju

[*omissis*]

Treći dio, koji se temelji na izricanju odvraćajućeg koeficijenta samo Sonyju

[*omissis*]

292 Valja podsjetiti na to da potreba osiguranja odvraćajućeg učinka novčane kazne zahtijeva da njezin iznos treba biti prilagođen tako da se uzme u obzir traženi utjecaj na poduzetnika kojem je izrečena i kako se novčana kazna ne bi smatrala zanemarivom ili protivno tomu, pretjeranom, osobito u odnosu na financijsku sposobnost poduzetnika o kojem je riječ, sukladno zahtjevima koji se temelje s jedne strane na potrebi osiguranja djelotvornosti novčane kazne i s druge strane na poštovanju načela proporcionalnosti (vidjeti presudu od 13. srpnja 2011., General Technic-Otis i dr./Komisija, T-141/07, T-142/07, T-145/07 i T-146/07, EU:T:2011:363, t. 239. i navedenu sudsku praksu).

293 Veličina i ukupni resursi poduzetnika su relevantni kriteriji s obzirom na cilj koji se želi postići, odnosno osiguravanje učinkovitosti novčane kazne prilagodbom njezina iznosa uzimajući u obzir opće resurse poduzetnika i njegove sposobnosti da mobilizira potrebna sredstva za plaćanje te novčane kazne. Naime, utvrđivanje stope uvećanja početnog iznosa da bi se osigurao u dovoljnoj mjeri odvraćajući učinak novčane kazne za cilj ima osiguranje učinkovitosti te kazne i uzimanje u obzir štetnosti povrede za uobičajeno odvijanje tržišnog natjecanja te, prema tome, težine povrede (vidjeti presudu od 13. srpnja 2011., General Technic-Otis i dr./Komisija, T-141/07, T-142/07, T-145/07 i T-146/07, EU:T:2011:363, t. 241. i navedenu sudsku praksu).

- 294 U ovom slučaju tužitelji ne osporavaju iznos, naveden u uvodnoj izjavi 567. pobijane odluke, prometa na svjetskoj razini koji je Sony ostvario u poslovnoj godini prije donošenja navedene odluke, odnosno 59 252 000 000 eura.
- 295 Jedini argument tužitelja jest da je promet društava majki nekih drugih adresata pobijane odluke usporediv ili veći od onog društva Sony, koje je također pretrpjelo znatne gubitke u 2014., to jest u razdoblju tijekom kojeg su društva majke poput Samsunga, društva majke TSST-a i Hitachija, društva majke HLDS-a, ostvarila značajne prednosti.
- 296 Međutim, valja naglasiti da, iako je društvu Sony Corporation pripisana povreda njegova društva kćeri, Sony Electronics (uvodne izjave 507. i 569. pobijane odluke) jer ih Komisija naziva zajedno „Sony” u pobijanoj odluci (vidjeti točku 3. ove presude), povreda u kojoj su sudjelovali TSST i HLDS nije pripisana Samsungu odnosno Hitachiju (uvodne izjave 11. do 14. i 569. pobijane odluke).
- 297 Ne može se dakle prigovoriti Komisiji da je na tužitelje primijenila odvrćajući koeficijent, iako nije uvećala iznos novčanih kazni izrečenih TSST-u i HLDS-u s obzirom na promet i dobit koju su ostvarili Samsung i Hitachi.
- 298 Stoga valja odbiti taj argument tužitelja i drugi tužbeni razlog u cijelosti.

[*omissis*]

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (peto vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. Tužba se odbija.

2. Sony Corporation i Sony Electronics, Inc. snosit će vlastite troškove kao i troškove Europske komisije.

Gratsias

Labucka

Ulloa Rubio

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg u 12. srpnja 2019.

Potpisi